

מכל אחד מביקוריו הקודמים במרחב, הציגה פקידת האום מספר 1, דאג האמר-שילד, להביא עמו בחורה לניו-יורק דו"ח על הישג ממשי כלשהו. הפעם לא עזרה לו אף אי-מנותו הרבה. השבדי חזר ההערכה העצמית טובב מבירה מרחבית ליריבתה, כי שכל חיוביו אינם מחפים על העובדה שבכל מקום הושב, למעשה, ריקם.

התפקיד הראשון שהציב האמרשילד לעצמו, עת הגיע למרחב בשליחות האומות, היה: הבטחת פינוי-מתוך-הסכסוך של האמריקאים מלבנון והברזילים מירדן. שליטי שתי הארצות הביעו את הסכמתם העקרונית — בתנאי שמזכיר האום יוציא משליט רע"ם הבטחות ממשיות לבטחונם. האמרשילד טס ליידו גמאל בקהיר.

היחסים האישיים לא הועילו הפעם. עבד אל-נאצר, אשר לא הסתיר מימיו כי ענייני ניהול הפנימיים של כל מדינות ערב הם גם ענייניו הוא, סרב להבטיח הבטחות. אדוניה החודשים של עיראק, מפניהם חושש המלך חוסיין לא פחות מאשר מעבד אל-נאצר, סיבכו אף הם להתחייב לכל הרגעה.

"לך הביתה!" בירידי ריקות יצא ה"שליח לסיבוב שני בעמאן ובבירות. לא נבקש מהבריטים לצאת. היתה תשובת תור-סיין, להיפך: ממשלתו תבקש מהבריטים כי מפורש להישאר ולהבטיח את השלטון הר-האשמי. בבירות היתה קבלת-הפנים הרש-מית קרירה עוד יותר. ראש הממשלה סמי אל-צולח סירב תחילה לשוחח עם האמר-שילד על כל בעיית פינויים של הכוחות ה-אמריקאיים. לבסוף, בנוכחותו של מתוך ארץ-ישראל ראלף באנץ, אשר הוזעק כי מיוחד לשם כך מגיו-יורק, נאותו אל-סולח וכמיל שמעון יהודיע להאמרשילד, כי הפי-נוי האמריקאי הוא עניין שבין ממשלות בירות חושניגטון.

התמרמר אל-עמל, עתון הפלנגנה, הארגון הנוצרי הקיצוני, ביום בואו של שליח האום לבירות: "בעל-בריתו וידידו של עבד אל-נאצר מוכן להפקיר את לבנון לתוקפנות רע"ם, כדי להוציא את הצבא האמריקאי המגן על עצמאותה". הכותרת הראשית קר-אה: "לך הביתה, מר האמרשילד!" למחרת הלך האמרשילד הביתה, להכין

בירלנטי אין צורף לצלם

גירוים של קצין ירדני על הקשר בין עבד אל-איללה וישראל

האמיר בגד בפלסטיין

בג'פתלק. האמתלה הרשמית: הסכם שביתת-הנשק אוסר זאת במפורש. רצוי כי באותו זמן יארעו כמה הת-נגשויות בין יחידות ישראליות לבין כוחות ירדניים, על מנת שממשלת הירדן תוכל ל-הגיש תלונה רשמית, לאחיות עיני ההמונים. ברגע שהיה הצבא העיראקי מכותר, יידרש לסגת בלי תנאים.

האיגרת הישראלית לא הגיעה למלך עבדאללה, בארמון שונה. אותה אישיות ירדנית, אשר לידיה נמסרה האיגרת, מיהרה

דרישה זו הצטרף גם בית הנבחרים העיר-ראקי. אך מפקד חיל המשלוח החדש היר-דיע, כי אינו מקבל פקודות אלא מיושר-העצר. אל-פאצ'יני נעלב והתפטר. במקומו מינה האמיר את ידידו הנאמן, נורי אל-סעיד. הפקודה לעזור למצרים לא ניתנה. באותה תקופה, קובע אל-תל, לא זו בלבד שעבד אל-איללה לא רצה לסכך את צבאו במיבצעים מלחמתיים אלא שהוא חיפש דר-כים כיצד להוציאו כליל מן החזית. הוא מצא את ההזדמנות בעזרת דודו, עבדאללה. עבדאללה ניהל שיחות חשאיות עם ה-

איני כותב שורות אלה כדי להכות במת, כתב בתחילת החודש עבדאללה אל-תל, קצין הלגיון הערבי אשר ברח למצ-רים אחרי רצח המלך עבדאללה, "כי הכאת מת היא עון. אולם את אשר אני כותב, איני יכול להסתירו. וזוהי ההזדמנות הנאור-תה לגלותו ברבים."

המת: אמיר עבד אל-איללה, יורש-העצר העיראקי אשר נרצח בשחר ה-14 ביולי, בפ-רוץ המהפכה העיראקית. מאמרו של אל-תל שפורסם באל-מוצאר וזמן קצר לאחר המה-פכה, אינו רק חושף עובדות בלתי-ידועות ממלחמת העצמאות. הוא עשוי, אולי, גם להסביר מדוע התייחסה ממשלת ישראל כפי שהתייחסה, להצעת שיתוף-הפעולה אשר הובאה אליה על-ידי ציון בן-אפרים, בשנ-המחתרת העיראקית (הנוולט הזה 1088 ו-הגאה). כי באותם הימים קיימה ממשלו ישראל מגע עם בית המלוכה האשמי, וה-אמינה שתוכל באמצעותו לכרות ברית עם העולם הערבי.

המאמר מתחיל בנימת התמרמרות, על כי הצבא העיראקי, אשר נכנס למשולש הערבי במאי 1948, לא פתח בשום התקפה על מדינת ישראל. "זו היה לתותחני הכבדים לפתוח באש, מעמדותיהם מול תנניה ומדרום לחיפה, כדי לחנוק את המדינה באיבה." המערכה הרצינית היחידה, בה היה מעור-רב הצבא העיראקי, היתה המערכה על ג'נין. ביולי 1948 כבש צה"ל את העיר. על מקרה הגיעה באותו יום לגיונה זו חטיבה עיראקית חדשה. החטיבה פתחה בהתקפת-נגד, הצליחה לכבוש את העיר בחזרה. "כי רגע זה בריוק", כותב אל-תל, שהיה אז מפקד הלגיון בגזירת ירושלים, "הגיעה פקו-דה מאת האמיר עבד אל-איללה, שלא לרדוף אחרי הכוחות היהודים הנסוגים. ללא פקו-דה זו אפשר היה לכבוש את עפולה, הרחוק-קה מחיפה, מספר מילין בלבד."

האמיר העיראקי, לדברי אל-תל, אהב להסתובב בקתים הראשונים של החזית, כדי להעמיד פני גיבור. באחד מביקוריו אלה, ב-28 ביולי 1948, הגיע לירושלים. הוא נת-קבל כגיבור על-ידי האוכלוסייה, אשר "האמי-נה שהוא בא להצילה."

אל-תל הוביל את אורחו לסויר בעמדות הקדמיות, ולאחר שחזרו למפקדה הירדנית התיישבו השניים לשיחה קצרה. "מה אתה כל כך מודאג?" שאל האמיר. "הכוחות שלרשותי אינם מספיקים לכיבוש העיר החדשה, שבה יושבים 100 אלף יהו-דים", השיב אל-תל. האמיר התרשם מן ה-קצין הצעיר, הבטיח להעמיד תחת פיקודו כוחות עיראקיים אשר יספיקו לביצוע ה-משימה.

אלא שהאמיר עבד אל-איללה — ש-נשא את תואר המפקד העליון של הצבא העיראקי — לא עשה צעד כלשהו להגשת העזרה המובטחת לקצין הירדני הנסער.

14 באוקטובר 1948, ממשיך ה"ירדני הגולה לספר, הפרה ישראל את הסכם שביתת-הנשק ופתחה בהתקפה רבתי על הצבא המצרי. ממשלת עיראק, בראשות מוזאחם אל-פאצ'יני, דרשה מן הצבא ה-עיראקי בארץ-ישראל לפתוח מיד בפעולה שתקל את הלחץ הישראלי על המצרים. ל-

עבד אל-איללה (שני מימין) בחזית ארץ-ישראל

לשגריר העיראקי בלונדון, אחיו של עב-דאללה, האמיר יויד. השניים בכו מרוב בושה. למחרת יצא זייד במטוס מיוחד לבגדאד. שם סיפר לעבד אל-איללה את פרטי התוכ-נית הנרקמת מאחורי גבו. אך "לתדהמתו, ראה שהאמיר עבד אל-איללה אינו מתרגש או מתרגז. להיפך: הוא חייך חיוך רחב. ובמקום לעלות על המטוס הראשון ולצאת לדודו עבדאללה, הוא הודיע לזייד כי זוהי סיבה מצויינת להוציא את הצבא העיראקי מפלסטין מיד.

וכך היתה. הצבא העיראקי נסוג מפלס-טין, ועזב את בנייה לרחמי היהודים ועב-דאללה."

אל-תל יכול היה להמשיך ולספר על ה-שיחות החשאיות, אשר התנהלו לאחר מכן בין ממשלת ישראלית לבין המלך עבדאללה, בארמונו. כי באותן שיחות עמד אל-תל ל-צידו של המלך, אשר ראה בו בן-טיפוחים מוכשר. אם כי מפונק במקצת. משיחות אלה לא יצא דבר, ולא יכול היה גם לצאת כל הישג מעשי. כי כבר אז לא היו המלכים שליטיו של ההמון הערבי. ברגע שנראה כי עבדאללה עומד לחתום על הסכם — נרצח. סגן-אלוף עבדאללה אל-תל היה אחד ה-נאשמים העיקריים ברצח זה.

יהודים, באמצעות ידידו הטוב אליהו ששון. ביניהם החליטו שניים אלה כי הצבא היהודי יתקוף את הצבא העיראקי מן העורף, בעמק הירדן, ויחסום לו את דרך הנסיגה, במקרה ויסרבו כוחות אלה לסגת מפלסטין. סוד נורא זה נתגלה על-ידי אישיות ער-בית ידועה, אשר היתה בשגרירות הירדנית בלונדון, ביום בו נמסרה שם איגרתו של ששון, על מנת שתישלח למלך עבדאללה. באיגרת, ממשיך אל-תל, היתה כלולה תוכ-נית מדוייקת למיבצע כיתור הצבא העיראקי, כצעד ראשון להכריחו לנסיגה כללית.

● הצבא הישראלי יפתח בפעולות-הסחה נגד הצבא העיראקי במשולש, ביום אשר ייקבע על-ידי המלך עבדאללה. ● כוחות צה"ל העיקריים יתרכזו בעמק בית-שאן, משם יזנקו בעורף הצבא העיראקי וישתלטו על ג'פתלק, מיבצר החולש על הצטלבות הדרומים בית-שאן-נאבלוס-יריחו, אותו החזיק כוח עיראקי קטן. במקודה זו אפשר היה לנתק את הקשר בין הצבא ה-עיראקי במשולש, לבין עבר-הירדן ועיראק. ● ממשלת עבר-הירדן לא תרשה לצבא העיראקי להשתמש בכביש רמאללה-ירושלים יריחו לפעולת-איגוף, בה יוכל לפתח הת-קפת-נגד על הכוחות הישראליים המחזיקים

בתך הפרטית. בירלנטי לא התרגשה ביותר. לבסוף מצא האיש את הבית. הוא הגיע לשם בלחיתת שחקן מצרי ידוע, שנשבע ב-אוזני בירלנטי כי הוא אמנם מגלה כוכ-בים אמיתיים. "אני רוצה לצלמך", הודיע האיש. "בבקשה", השיבה החתיכה מספר 1 של מצרים, אבל רק מפני שאתה אורחתי ו-באת עם ידי. אינני מאמינה שיצא משהו מכל זה."

השבוע צהלה העתונות המצרית, לנוכח מיברק שהגיע מרומא: בירלנטי מצאה חן בעיני מפקי הסרטים. "את יכולה לעמוד בשורה אחת עם גינה לולובריגיה וסופיה לורן", הודיעו לה, על סמך צילומי-המיבחן שבידיהם. "הקולנוע עומד לחתום על הסכם — חדשות."

כתב אל-אוכוב, שבועון הקולנוע המצרי: "בירלנטי נוסעת אל עולם הקולנוע כשבידה דרכון מכובד מאד: גוף סוער וראש רוגעי."

מאסלית, "הציג האיש את עצמו כאנגליה. "ראיתי אותך משחקת. את נהדרת, את נפי-לאה. את בריוק מה שאני מתפש. תני לי את כתובתך הפרטית, אני רוצה לשוחח אתך ביתר אריכות."

אך בירלנטי לא נולדה אתמול. בת ה-רובע הענייני סידה זיינג של קהיר, אשר אביה לא ידע קרוא וכתוב ואשר עלתה ב-סולם ההצלחה בכוחות עצמה, היתה כבר רגילה לתחבולות מסוג זה. "זכרוני חלש מאד", השיבה לגבר הנלהב, "פנה בבקשה למשרד, הם יתנו לך את כתובתי." ובטרם יכול היה האיש להגיע למשרד, העבירה הכוכב הודעה שאין לתת את כתובתה ב-שום פנים ואופן.

דרכון מכובד. במשך ימים ארוכים השתמטה בירלנטי מפני הגבר הטרודני. "הוא משתגע אחריך", אמרו לה מכריה, "הוא מסרד כל העלול לדעת מה כתו-

את הרו"ח על המצב במרחב. יהיה זה, מן הסתם, דו"ח שהגדן החרוד שבו יהיה מוד-גש הרבה יותר מאשר במציאות.

מצרים

כוכבים ומזלות

השם בירלנטי אומר הרבה במצרים — ביתוד לגברים. זהו שמה של כוכבת קול-נוע המגרה ביותר של עמק הגילוס: יפה-פיה שחורה, בעלת עינים גדולות, גוף מחו-טב שאין היא מתביישת להציג חלקים ממנו מדי פעם, ואישיות מלבבת, מחוסרת כל מעצורים.

לפני כמה שבועות ניגש לבירלנטי גבר זר, בהפקה שבין צילומי סרטה האחרון, בטטודיו מיצר הקהירי. "אני מגלה כוכבים